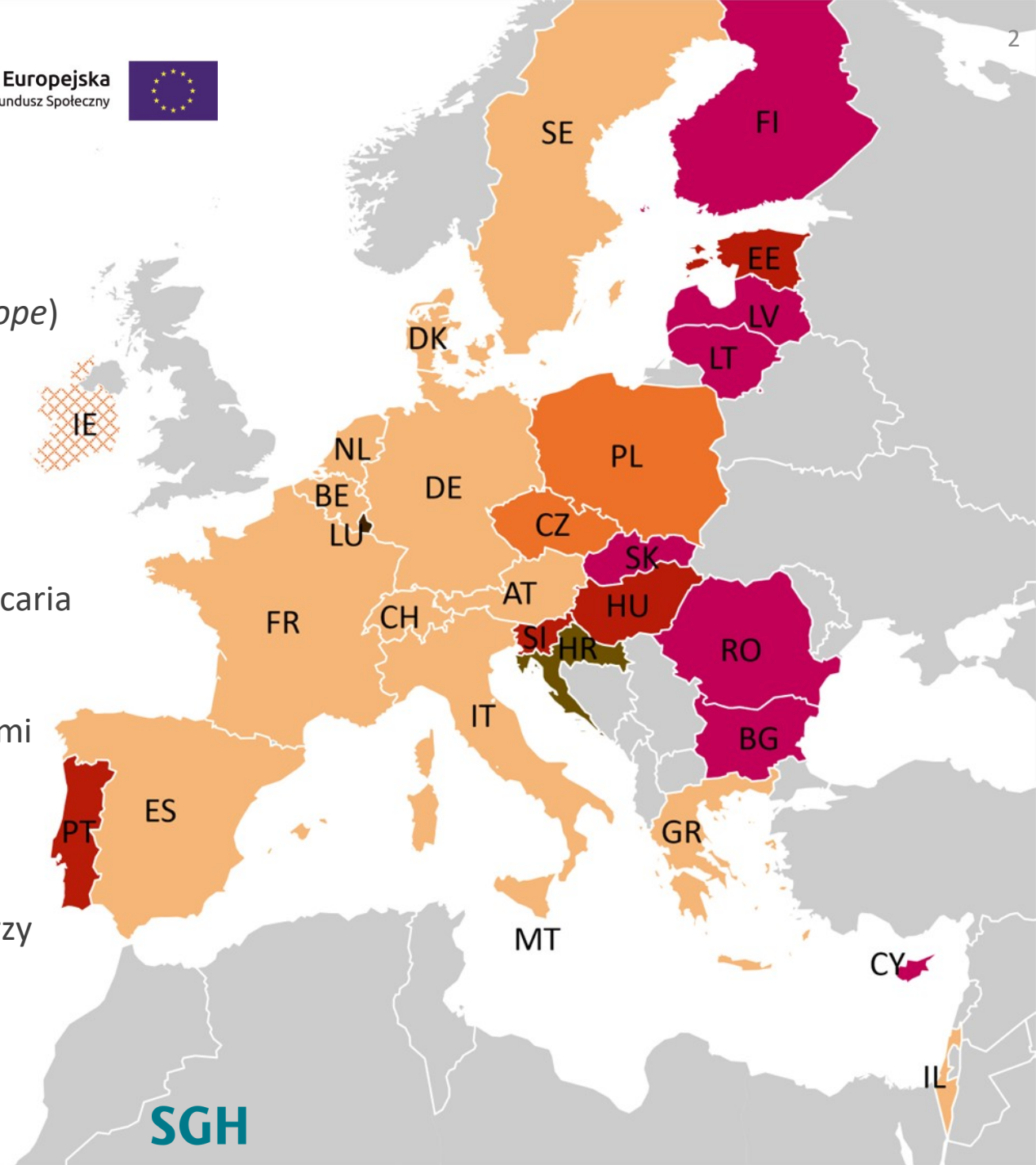

Sytuacja osób starszych na rynku pracy w Polsce w świetle badania „SHARE: 50+ w Europie”

AGNIESZKA CHŁOŃ-DOMIŃCZAK

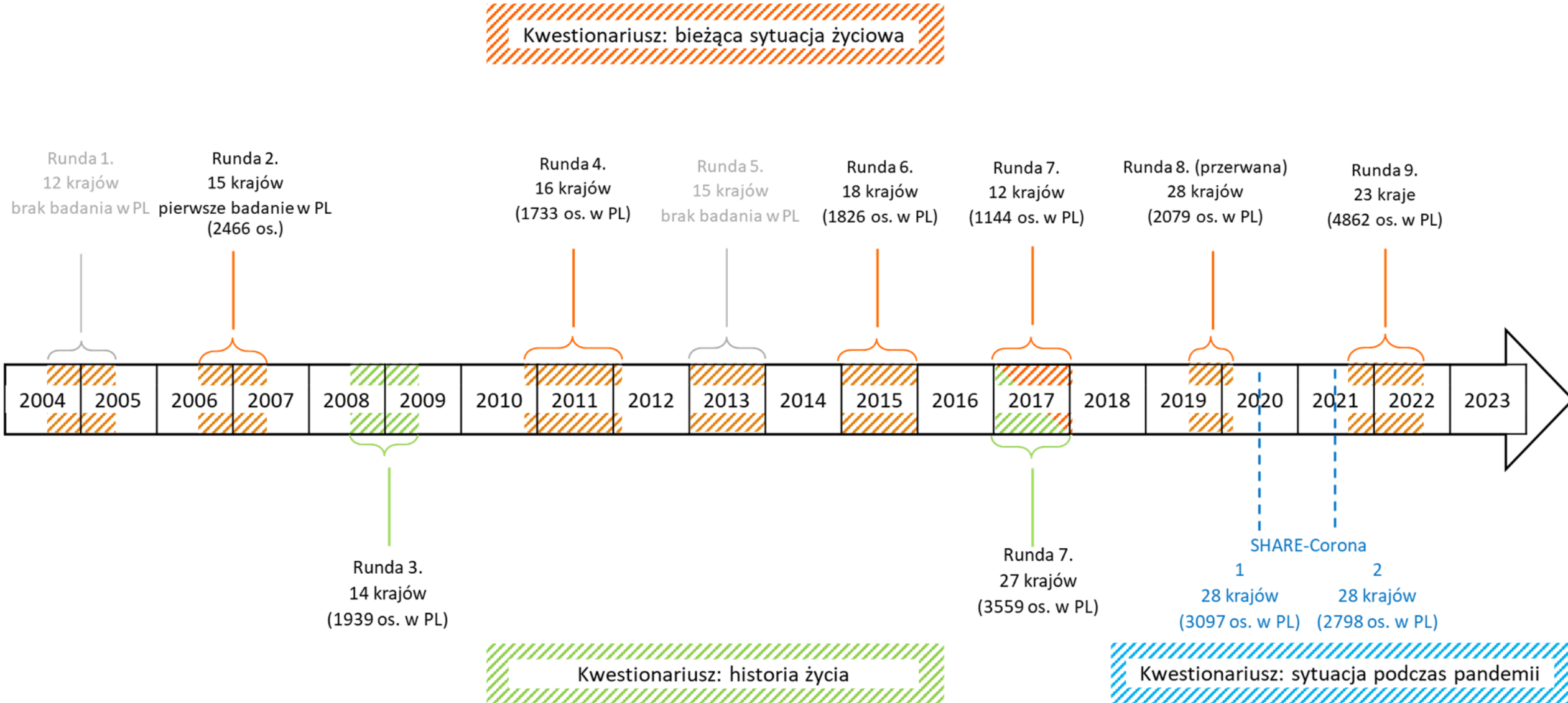
Badanie Zdrowia, Starzenia się Populacji i Procesów Emerytalnych w Europie

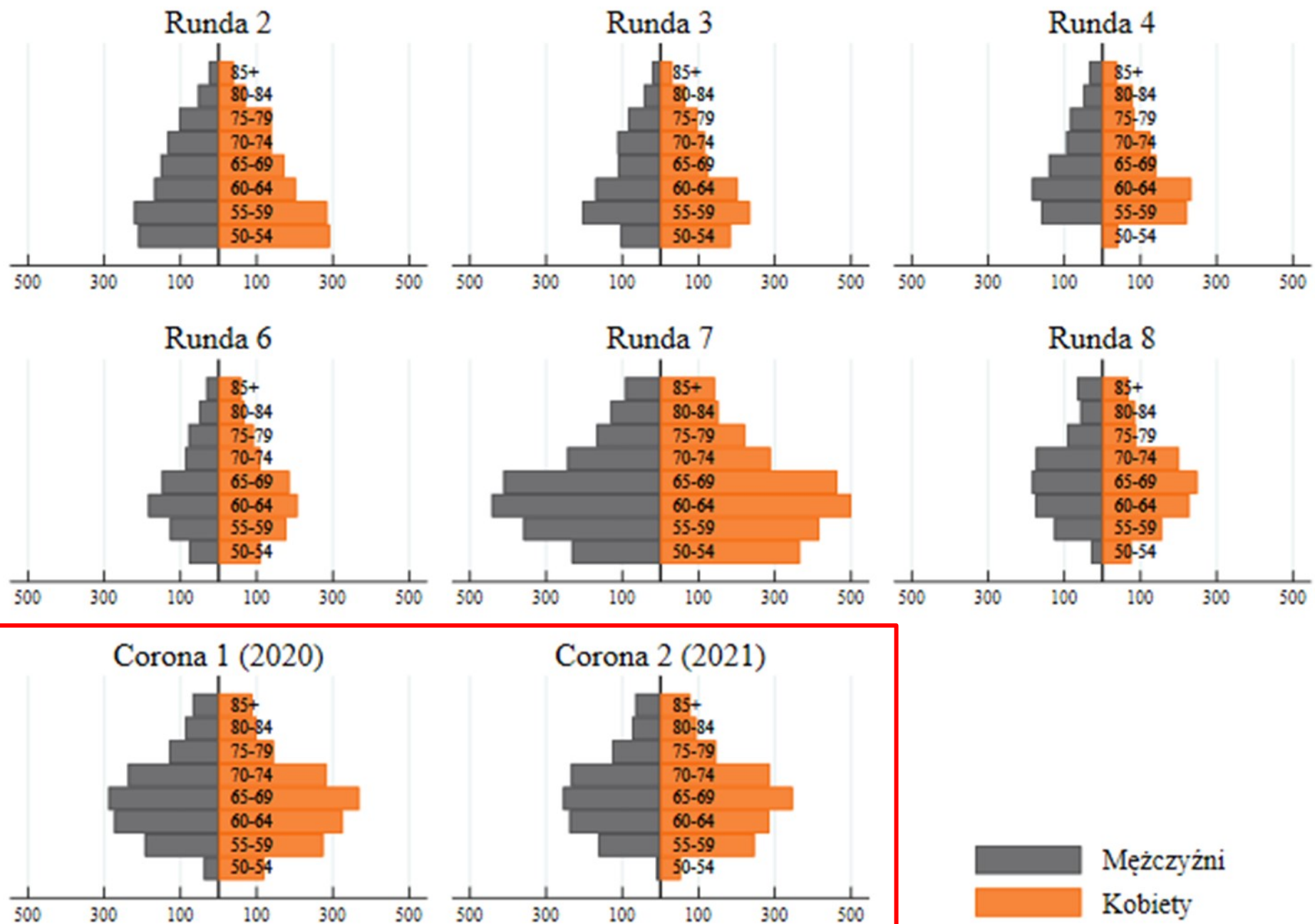
(z ang. *SHARE – Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*)

- „SHARE: 50+ w Europie”
- 2004-2021 (bez rundy 9.):
 - ✓ 140 tys. uczestników w Europie, 6370 os. z Polski
 - ✓ 536 tys. indywidualnych wywiadów, 21 500 z Polski
- badanie paneuropejskie – wszystkie kraje UE27 + Izrael + Szwajcaria
- międzynarodowa porównywalność
- badanie panelowe, prowadzone co 2 lata z tymi samymi osobami
- nowe osoby dołączane stopniowo
- badanie reprezentatywne dla populacji w wieku 50+
- wywiad osobisty (Face-2-Face) z profesjonalnym ankieterem przy pomocy komputera (1-1,5 godziny)

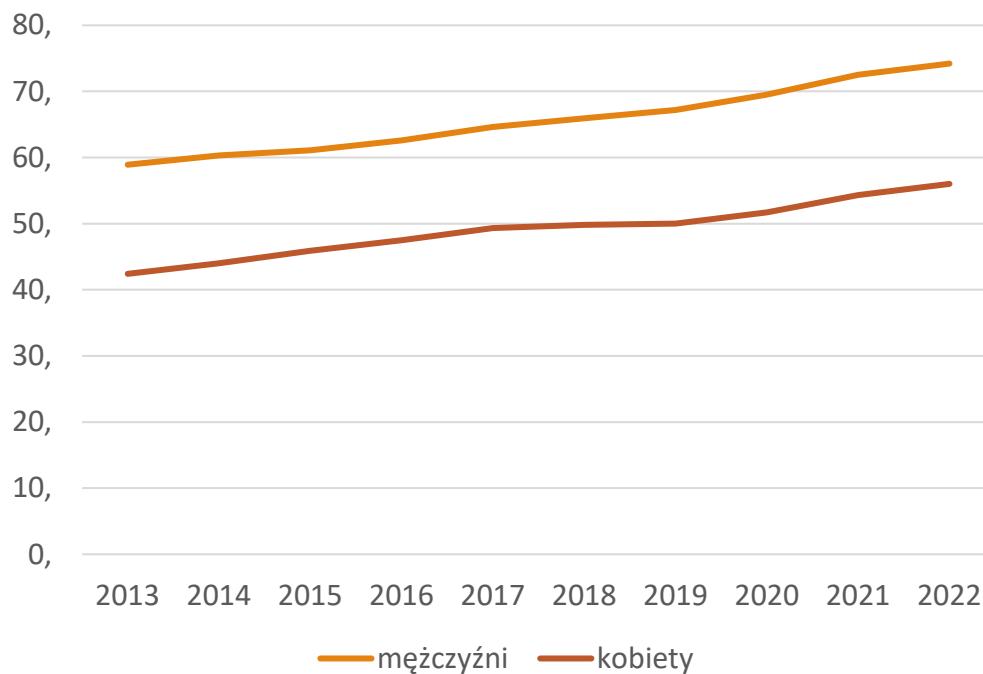
SHARE-Corona: dodatkowe ankiety w odpowiedzi na wyzwania związane z pandemią

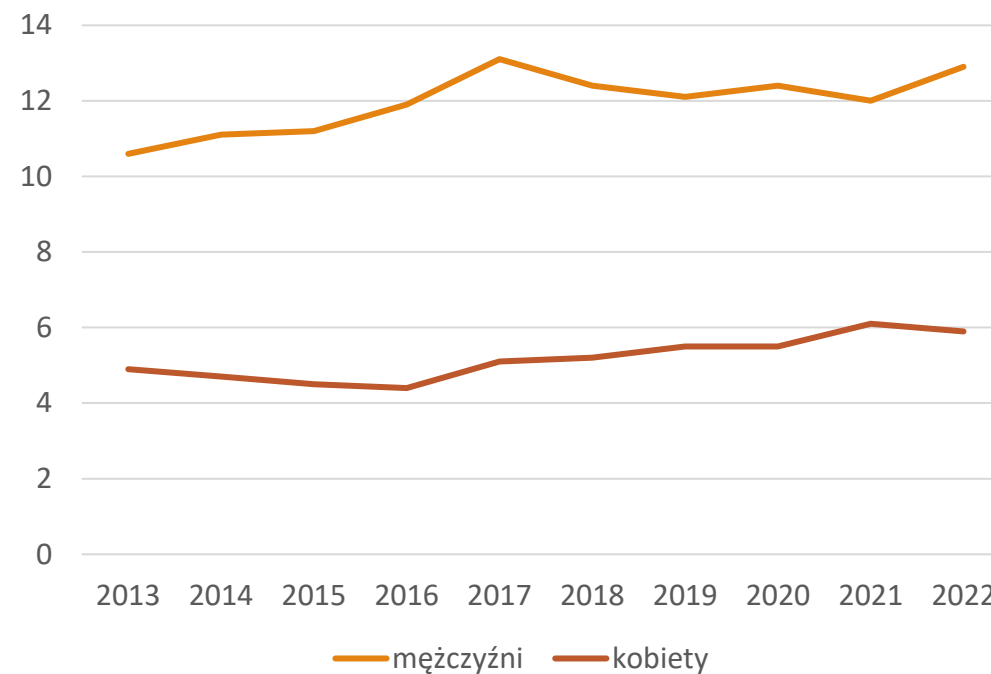

Aktywność zawodowa osób w wieku 50 lub więcej lat w Polsce stopniowo rośnie, głównie w grupie osób do 65 roku życia

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA OSÓB W WIEKU 50-64 LATA

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA OSÓB W WIEKU 65-74 LATA

Co wpływa na ocenę jakości pracy?

➤ CZYNNIKI WYPYCHAJĄCE

- ✓ Wysiętek fizyczny
- ✓ Presja czasu
- ✓ Mało elastyczna praca
- ✓ Brak szans na awans
- ✓ Niepewność zatrudnienia
- ✓ Stan zdrowia
- ✓ Chęć przejścia na emeryturę

➤ CZYNNIKI PRZYTRZYMUJĄCE

- ✓ Ogólne odczucie satysfakcji z pracy
- ✓ Możliwości rozwoju
- ✓ Wsparcie w trudnych sytuacjach
- ✓ Uznanie efektów pracy
- ✓ Adekwatne wynagrodzenie

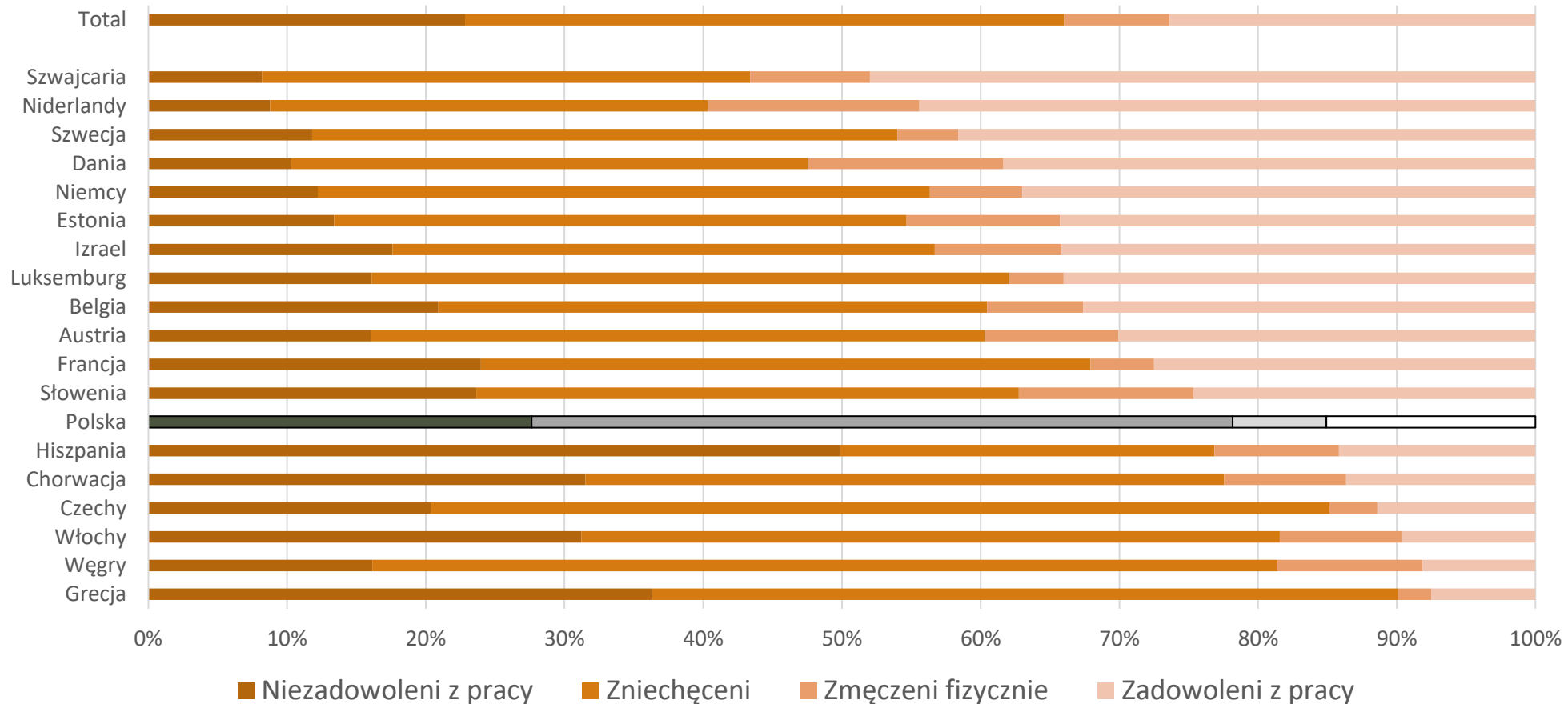
Czynniki wpływające na zadowolenie z pracy: respondenci ogółem a respondenci z Polski

	Ogółem	Polska	PL mężczyźni	PL kobiety
Zadowoleni z pracy (ogółem)	90.9	92.8	98.5	86.6
Praca wymagająca fizycznie	56.5	64.3	60.7	62.5
Praca pod presją czasu	47.7	43.1	41.9	44.5
Mało swobody w wykonywaniu pracy	29.1	38.3	29.8	47.6
Małe szanse na awans	64.6	74.2	71.4	77.3
Brak poczucia bezpieczeństwa	16.1	14.6	12.3	17.0
Możliwość rozwoju i zdobywania umiejętności	67.9	61.5	53.4	70.3
Uzyskanie wsparcia w trudnych sytuacjach	75.6	63.4	63.9	62.8
Uznanie ze strony współpracowników	73.7	75.6	85.4	64.9
Adekwatne zarobki	60.3	37.8	42.5	32.7

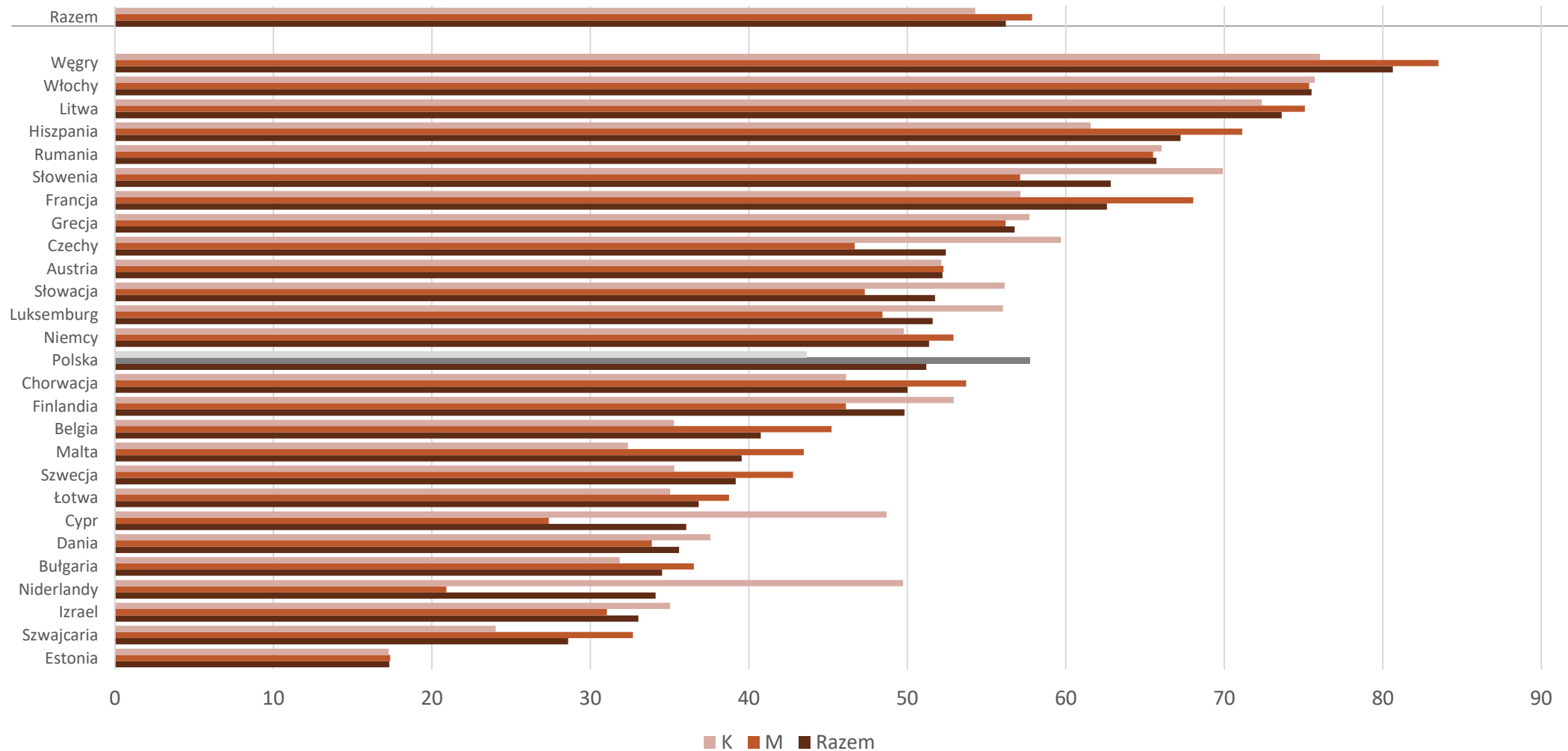
Cztery grupy pracowników 50+ według ich oceny zadowolenia z pracy

	Niezadowoleni z pracy	Zniechęceni	Zmęczeni fizycznie	Zadowoleni z pracy
Udział	23%	43%	8%	26%
Zadowoleni z pracy (ogółem)	67.5	97.3	95.2	99.7
Praca wymagająca fizycznie	83.6	51.6	77.9	20.0
Praca pod presją czasu	80.3	46.9	62.3	16.7
Mało swobody w wykonywaniu pracy	63.6	26.7	24.9	4.3
Małe szanse na awans	81.2	67.4	49.3	49.9
Brak poczucia bezpieczeństwa	31.2	16.0	13.1	4.1
Możliwość rozwoju i zdobywania umiejętności	44.3	67.7	81.3	84.5
Uzyskanie wsparcia w trudnych sytuacjach	54.1	74.4	92.1	91.2
Uznanie ze strony współpracowników	48.5	70.8	91.6	95.2
Adekwatne zarobki	35.9	58.4	76.7	79.9
Planuje przejście na emeryturę jak najszybciej	89.1	60.7	64.1	19.3
Obawia się, że zdrowie nie pozwoli na dalszą pracę	61.4	21.9	55.1	7.9

Ocena jakości pracy w Polsce na tle innych krajów

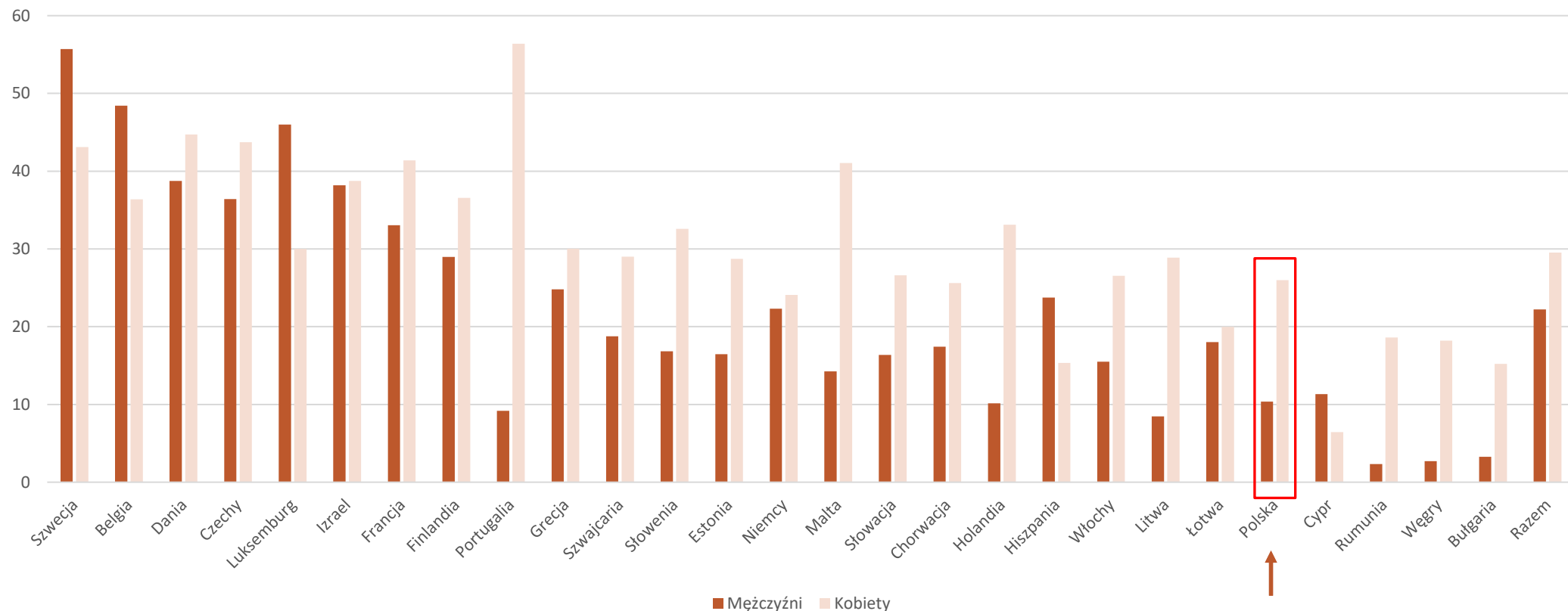

Chęć przejścia na emeryturę tak szybko, jak jest to możliwe

Zmiana sposobu wykonywania pracy

Odsetek osób deklarujących wykonywanie pracy z domu w okresie pandemii według płci (w %)

Czas pracy osób pracujących

Niektórzy pracowali krócej ...

12,4% pracujących w wieku 50 lub więcej lat w Europie pracowało w czasie pandemii mniej godzin niż standardowo, częściej kobiety niż mężczyźni (13,2% vs 11,6%).

Najczęściej pracowali tak mieszkańcy Szwajcarii, Włoch, Niemiec, Grecji i Austrii.
Najrzadziej - mieszkańcy Rumunii, Danii i Czech.

W Polsce 5,5% osób (a więc mniej niż przeciętnie) wskazywało, że miały krótsze godziny pracy.

... inni dłużej

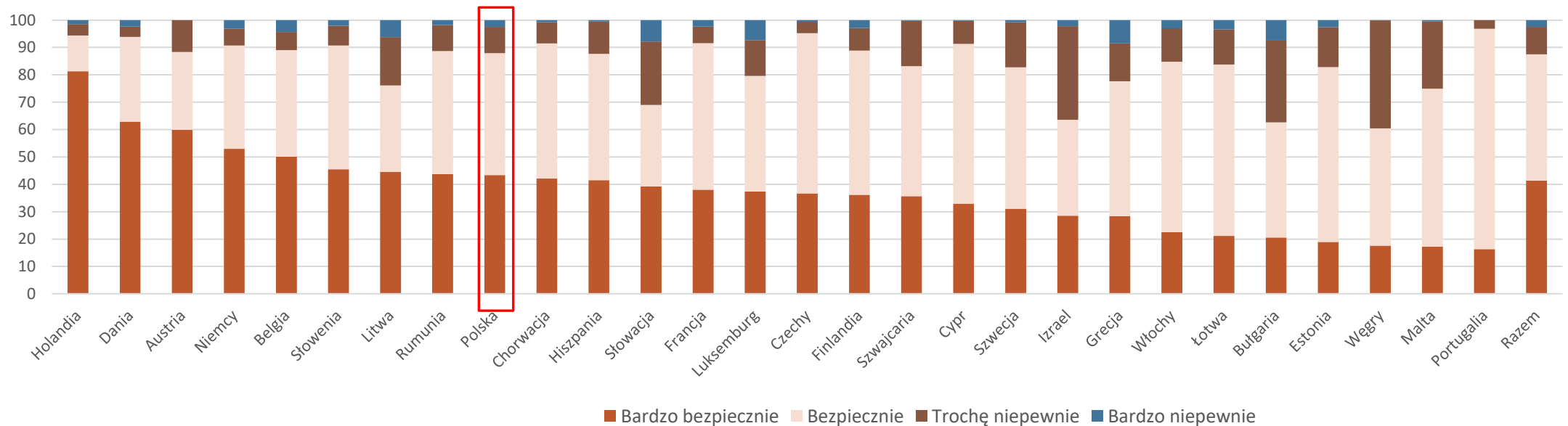
Pracę dłużej deklarowało 13,6% osób (najwięcej w Portugalii - 55,8% pracujących).

W Polsce 7,9% osób wskazało, że pracowało dłużej niż zwykle.

Najrzadziej dłuższą pracę deklarowali najstarsi pracownicy (powyżej 75 r.ż.), a także w krajach, w których odnotowano więcej śmierci z powodu zakażenia COVID-19.

Poczucie bezpieczeństwa w pracy

Struktura osób według poczucia bezpieczeństwa w pracy (w %)

Częściej bezpiecznie lub bardzo bezpiecznie czuły się osoby w wieku 50-64 lata.

Rzadziej bezpiecznie czuły się kobiety, osoby zamieszkałe w g.d. z trzema lub więcej osobami, osoby z wyższym wykształceniem.

W Polsce istotne zależności jedynie w przypadku wieku – bezpieczniej czuły się w pracy osoby poniżej 65 roku życia.

Podsumowanie

➤ AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

- ✓ rosnące wskaźniki zatrudnienia
- ✓ ale jednocześnie duża grupa osób jest niezadowolona z pracy lub zniechęcona
 - ✓ małe szanse na awans
 - ✓ praca wymagająca fizycznie
 - ✓ mniejsza swoboda w organizacji pracy
 - ✓ nieadekwatne zarobki

➤ PRZEJŚCIE NA EMERYTURĘ

- ✓ efektywny wiek emerytalny zmienia się wraz ze zmianami wieku ustawowego
- ✓ 58% mężczyzn i 44% kobiet deklaruje, że chcieliby przejść na emeryturę tak szybko, jak jest to możliwe

Podsumowanie

- Sytuacja na rynku pracy w czasie pandemii w latach 2020-2021, relatywnie rzadziej prowadziła do utraty pracy przez osoby w wieku 50 lub więcej lat w Polsce, choć w wielu krajach odsetek osób tracących pracę był dość wysoki.
- Spośród osób przechodzących na emeryturę, część podjęła tę decyzję wcześniej niż planowała.
- Dla części osób aktywnych zawodowo zmienił się czas pracy, a także powstała możliwość wykonywania pracy zdalnie (w Polsce częściej korzystały z takiej możliwości kobiety niż mężczyźni).